

የኢትዮጵያውያን ጀግንነት ትናንት እና ዛሬ

“ኢትዮጵያውያን በውስጣቸው አለመግባባት ቢኖራቸውም ሀገራቸውን ለጠላት አሳልፈው የሰጡበት ታሪክ የለም”

የታሪክና የሥነ ሰብዕ መምህር
ዶ/ር ግርማ በላቸው

“የኢትዮጵያ ህዝብ ታሪካዊ ጀግንነቱን ዛሬም በተግባር አረጋግጧል”

የጥንታዊ አርበኞች ማህበር ፕሬዝዳንት ልጅ
ዳንኤል ጆቴ መስፍን

መልካሙ ገበያው

ኢትዮጵያውያን በውስጣቸው አለመግባባት ቢኖራቸው እንኳ ሀገራቸውን ለጠላት አሳልፈው የሰጡበት ታሪክ እንደሌለ በኩተቤ ሜትሮፖሊታን ዩኒቨርሲቲ የታሪክና የሥነ ሰብዕ መምህር ዶ/ር ግርማ በላቸው ተናገሩ። የጥንታዊ አርበኞች ማህበር ፕሬዝዳንት ልጅ ዳንኤል ጆቴ መስፍን በበኩላቸው የኢትዮጵያ ህዝብ ታሪካዊ ጀግንነቱን ዛሬም በተግባር አረጋግጧል ብለዋል።

ኢትዮጵያ ሀገረ መንግስት ከመሰረተች ጀምሮ ጠላት ሊገዛት ሲያሰፈስፍባት የኖረችና በመጣም ጊዜም በመጣበት እግሩ የመለሱ ጀግና ህዝብ ያላት ሀገር ናት። ዛሬም በባንዳ ልጆቿ የተከፈተባትን ጦርነት በጀግናቷ ተጋድሎ እየመከተች ትገኛለች። የኢትዮጵያውያን የጀግንነት ታሪክን የዛሬው ትውልድ እየደገመ ያለበትን ሁኔታ አስመልክተው ከዝግጅት ክፍላችን ጋር ቆይታ ያደረጉት ዶ/ር ግርማ በላቸው እና ልጅ ዳንኤል ጆቴ መስፍን ማብራሪያ ሰጥተዋል።

በኩተቤ ሜትሮፖሊታን ዩኒቨርሲቲ የታሪክና የሥነ ሰብዕ መምህር ዶ/ር ግርማ፣ አባቶች ብዙ መስዋዕትነትን ከፍለውና ውጣ ውረዶችን አልፈው ለዓለባችን ኢትዮጵያን ለአሁኑ ትውልድ አስፈላጊነቷን አረጋግጠዋል። ኢትዮጵያ በተለያዩ ጊዜያት ፈተናዎች ገጥሟታል፤ እንዲያውም “የከፋ ቀን ወዳጅ የላትም” አስከትላል ደርሷለች። ከአጼ ቴዎድሮስ መምጣት በፊት ኢትዮጵያ በዘመነ መሳፍንት ተከፋፍላ በነበረችበት ወቅት ግብፅ ሱዳንን ወርራ ነበር። በዚህ ወቅት ግብፅ ሙሉም ዘልላ በመምጣት እስከ ጎንደር ድረስ ትንኮሳ ፈጽማለች። በወቅቱ መሳፍንቶቿ ሀገሪቱን ምንም እንኳ ተከፋፍለው ቢይዙትም ኢትዮጵያን ግን ለጠላት አሳልፈው አልሰጡም። ኢትዮጵያውያን ጠላትን በጋራ የተፋለሙት በአድዋ ብቻ ሳይሆን ከዚያ ቀደም ብሎም እንደሆነ ገልፀዋል።

እ.ኤ.አ በ1885 አጼ ቴዎድሮስ ኢትዮጵያን አንድ የማድረግ ህልማቸውን ለማሳካት በተነሱበት ወቅት አጼ ዮሐንስ በቴዎድሮስ ላይ በመሸፈን እንግሊዞችን በአገሪቱ ላይ እንዲነሱ አድርገዋል። አጼ ዮሐንስ ለሰልጣን ሲሉ እስከ መቅደላ አምባ ድረስ እንግሊዞችን እየመሩ አምጥተዋል። ከአጼ ቴዎድሮስ ሞት በኋላ አጼ ዮሐንስ የኢትዮጵያ ንጉስ ነገሰት መሆን ቻሉ። በወቅቱ በግብፆች ተይዞ የነበረውን የምፅዋ ወደብ ካስለቀቁ በኋላ ለኢትዮጵያ እንደሚሰጥ እንግሊዞች ለአጼ ዮሐንስ ቃል ገብተውላቸው ነበር። እንዲያውም አድዋ ላይ በዚህ ጉዳይ ውል ተፈራርመዋል። ሆኖም ግን እንግሊዞች ግብፆችን ከምፅዋ ወደብ አስለቀቁ። ሆኖም ምፅዋን ለኢትዮጵያ ከመስጠት ይልቅ ጣልያኖችን አምጥተው አስፈሩበት።

በዚህ ወቅት በመተማ በኩል

የጥንታዊ አርበኞች ማህበር ፕሬዝዳንት ልጅ ዳንኤል ጆቴ መስፍን

መሐዲስቶች (ሱዳኖች) የበቀል እርምጃ ለመውሰድ እየተዘጋጁ ነበር። ጣልያኖችም ከምፅዋ ወደ ኤርትራ እየገፉ መጡ። በዚህ ወቅት ራስ አሉላ 500 የሚሆኑ የጣልያኖችን ጦር ደምስሰዋል። መሀዲስቶችም በመተማ በኩል አድርገው እስከ ጎንደር ድረስ ዘለቁ። በጣልያንና በመሀዲስቶች የተወጠሩት አጼ ዮሐንስ ወደ ሱዳን ሄደው ውጊያ በገጠሙበት ጊዜ ቢሰውም የኢትዮጵያ ሰራዊት መሀዲስቶችን ከሀገራቸው ማስወጣት ችለዋል ሲሉ ዶ/ር ግርማ አብራርተዋል።

እ.ኤ.አ 1884 አውሮፓውያን ቅኝ ገዢ ሀገራት በበርሊን ኮንፈረንስ አፍሪካን ለመቀራመት ጉባዔ ባካሄዱበት ወቅት ኢትዮጵያ ለጣልያን ተላልፋ የተሰጠችበት ሁኔታን የገለፁት ዶ/ር ግርማ፣ የጣልያን ጦር ለወረራ ቢመጣም አጼ ሚኒልክም አገሪቱን አሳልፈው ላለመስጠት መላ ኢትዮጵያውያንን አሰልፈው አድዋ ላይ በመዘመት ጣልያንን ድል ማድረግ ችለዋል። የአድዋ ድልም ለመላ አፍሪካውያንና የጥቁሮች ሁሉ ኩራት ሆኖ የተመዘገበ ታሪክ ሆኗል። በአድዋ ሸንፈት የገጠማቸው ጣልያኖች እንደገና ከ40 ዓመት በኋላ በአጼ ኃይለስላሴ ዘመነ መንግስት ለዳግም ወረራ ተመልሰው መጡ። በዚህ ወቅት በ1923 ዓ.ም ኢትዮጵያ የተባበሩት መንግስታት መስራች አባል በመሆኗ ንጉሱም የጣልያንን ወረራ አስመልክተው ለተባበሩት መንግስታት ቅሬታ ቢያቀርቡም ሰሜ ጆሮ ባያገኙም የመጣውን ወራሪ ኃይል በተባበረ ክንድ በመጣበት መመለስ ችለዋል።

እንደ ዶ/ር ግርማ መረጃ፣ አሜሪካ ሰማሊያ ኢትዮጵያን እንድትወር ወታደሮቿን አስታጥቃ በላከችበት ጊዜ የደርግ መንግስት ኢትዮጵያውያንን አሰባሰቦ የሰማሊያን ሰራዊት ሰሰት ወር ባልሞላ ጊዜ ውስጥ ከኢትዮጵያ

ጠራርን በማስወጣት የአገሪቱን አንድነት መልሷል። በዚህ ድል ከአንድ መቶ ሺህ በላይ የሚሆኑ ኢትዮጵያውያን ተሳትፈውበታል።

ባለፉት 27 ዓመታት በሌሎች ሀገራት ተሞክሮ የወደቀ ሥርዓት አሸባሪው የህወሓት መንግስት በኢትዮጵያ ላይ በመጠቀም ህዝብን በብሔርና በቋንቋ በመከፋፈል ልዩነቶችን በማራገብ ለማፍረስ ሰርቷል ሲሉ የተናገሩት ዶ/ር ግርማ፣ ይሁን እንጂ ኢትዮጵያውያን ሀገር ወዳድ በመሆናቸው ልዩነታቸውን በማጥበብ አንድነታቸውን እንደገና ያደሱበት ሁኔታ በአሁኑ ወቅት ሊፈጠር ችሏል። ይህ ኢትዮጵያውያን ለሀገራቸው ሲሉ በአንድነት የሚቆሙበት ሚስጥር ዛሬ የተፈጠረ ሳይሆን በታሪክ ቅብብሎቹ የመጣ ነው። ዛሬም ኢትዮጵያዊነት እንዳልሞተ ህዝብ በአንድነት የውስጥ ሆነ የውጭ ጠላትን ለመመከት እየተዋደቀ የሚገኝበት ሁኔታ ምስክር ነው ብለዋል።

ኢትዮጵያውያን በውስጣቸው የሻከረ ግንኙነት ቢኖራቸው እንኳ ሀገራቸውን ለጠላት አሳልፈው የሰጡበት ታሪክ የለም። ባንዳ፣ ከዳተኞች ቢኖሩም እንኳ አብዛኛው ኢትዮጵያዊ ሀገር ወዳድ ህዝብ በመሆኑ ሀገሩን ከወራሪዎች ነፃ ማውጣቱን ያወሱት ዶ/ር ግርማ፣ ኢትዮጵያ ባሳለፈችው ዘመናት ሁሉ የከፋ ቀን ወዳጅ ባይኖራትም ህዝብ በነበረው አንድነት ጠላትን በማሸነፍ ከታሪክ ላይ ታሪክ አስመዘግቧል፤ ከቅኝ ግዛት ነፃ የሆነች ሀገርን ከትውልድ ትውልድ አሸጋግሯል ሲሉ አብራርተዋል።

የጥንታዊ አርበኞች ማህበር ፕሬዝዳንት ልጅ ዳንኤል ጆቴ መስፍን በበኩላቸው፣ ምዕራባውያን ከባንዳ ኢትዮጵያውያን ጋር በመሆን ሀገራችንን ለማፈራረስ የሚጥሩት ቀደም ሲል ፍላጎቶቻቸውን ያከሸፍንባቸው ጥቁር ህዝቦች በመሆናችን ነው ሲሉ ገልጸዋል።

አክለውም፣ በታሪክ ኢትዮጵያውያን ሀገራቸውን ለመድፈር የመጣን ጠላት በጋራ መከተዋል። ቀደም ሲል ግብፆች የአባይን ውሃ ለመቆጣጠር በተደጋጋሚ ኢትዮጵያን ለማዳከም ቢሰሩም ሳይሳካላቸው ቀርቷል። ዘመናዊት ኢትዮጵያ ከተመሰረተች ወዲህ ጠላቶች ለወረራ ባሰፈሱበት ወቅት ድል ተደርገዋል ሲሉ አስረድተዋል።

አክለውም፣ አድዋ የኢትዮጵያውያን ታሪካዊ ጀግንነት በዓለም አደባባይ ደምቆ የወጣበትና የአፍሪካ አንድነት ድርጅት መቀመጫ እንድትሆን የበቃችበት ሂደትን ወልደል ሲሉም አስረድተዋል።

ልጅ ዳንኤል እንዳሉት፣ ከጥንት እስከ ዛሬ በየዘመናቸው ኃያላን የተባሉ አገራት በሙሉ የተከፋፈሉ፣ እርስ በእርሳችን የተጣላን በመሰላቸው ጊዜ ሁሉ የሌሎች አፍሪካውያን ወንድሞቻችንን ማንነት እንዳጠፉ ሁሉ እኛም ባይቻል አድርገው ሊወርሩን፣ ሊገዙን ይሞክራሉ። እነዚህ ሀገራት ኢትዮጵያን ለመቆጣጠር ያልደከሙበት ዘመንም የለም። ነገር ግን በሁሉም ዘመን የመጣውን ጠላት መላው ኢትዮጵያውያን በአንድነት በመነሳት እንደ አመጣጡ ድል አንስተን፣ ግጥሚያውን ሁሉ በድል ተወጥተን ለዛሬ ደርሰናል።

ለሀገራችን ጠላት ከሆኑት ከውጭ ሀገራት ጋር በመሆን ሀገር እንድትፈርስ የሚሰሩ የውስጥ ባንዳዎች አሉ። ኢትዮጵያውያን ከምሥራቅ፣ ከምዕራብ፣ ከሰሜን ከደቡብ፣ ከመሃል ሃገርም ያለው አንድ ናቸው። አንድነታቸውን የሚጠጥስ ጠላት አልተገኘም፤ በመጣበት አፍሮ ተመልሶ የሚሔድ ጠላት ግን ኢትዮጵያን አጋጥሟል ብለዋል።

ምዕራባውያን ኢትዮጵያን ለመከፋፈልና ለማፍረስ እልህ አስጨራሽ የዘመናት ትግል አድርገዋል፤ ይህ ግን አልተቻላቸውም። ዛሬም ኢትዮጵያን ለመሸንሸን፣ ለመበታተን እንደሞከሩ፣ እንደደከሙ ናቸው። በራሳቸው የፈለጉትን ማድረግ ሲሳናቸው በባንዳ ቡድኖች አማካኝነት ኢትዮጵያን ለመቁረጥ ቢሰሩም አልቻሉም። መቼም ቢሆን የኢትዮጵያን ህዝብ ሀገሩን ለባዕዳን አሳልፎ እንደማይሰጥ ማወቅና መረዳት አለባቸው።

ኢትዮጵያውያን በጦርነት ብቻ ሳይሆን በዲፕሎማሲውም የአገሪቱን አንድነት ለማስጠበቅ ተፋልመዋል፤ እየተፋለሙም ይገኛሉ። የአንድነት ችቦ የሆነው የህዳሴ ግድብ በግብፅና ምዕራባውያን አማካኝነት ድርብርብ ተግዳሮት ቢገጥሙም በህዝብ አንድነት፣ በጠንካራ ዲፕሎማቶች ጥረት ሁለተኛውን ዙር የውሃ ሙሉት ማከናወን ተችሏል። የኢትዮጵያ ምሁራንና ዲፕሎማቶችም በህዳሴ ግድብ ላይ እያሳዩ ያሉት ጀግንነት መጠናከር ያለበትና ህዝብም በህዳሴ ግድብ ላይ ያለው የእኔነት ስሜት በቃላት ሊገለፅ የማይችል ነው ሲሉም አክለዋል።